

Ammoniakverliezen beperken

De komende jaren is één van de uitdagingen bij de bemesting het beter benutten van de stikstof. Belangrijk daarin is het verminderen van de ammoniakemissie. Niet alleen vanwege de milieuproblemen, maar vooral om de aanwezige stikstof niet kwijt te raken. Hoe dat kan met een sleepvoetbemester was onderwerp van een studiedag over het goed afstellen van bemesters.

Bij veel bemesters bleek het vooral lastig om achter de wielen de mest goed tussen het gras te krijgen. Bij verschillende bemesters was het strookje daar duidelijk breder dan vijf centimeter.

De afgelopen jaren is door allerlei maatregelen bij het bemesten het verlies aan stikstof door de emissie van ammoniak al fors afgenomen. Door het gebruik van sleepvoet- en zodenbemesters verdwijnt ten opzichte van 1990 jaarlijks in totaal 200 miljoen kilogram stikstof minder uit het systeem, zo vertelde Hans Verkerk, secretaris van de sectie Meststoffendistributie van CUMELA Nederland, tijdens de bijeenkomst. "Natuurlijk is het belangrijk dat daardoor de milieubelasting afneemt, maar veel belangrijker is dat we deze 200 miljoen kilogram stikstof nu kunnen benutten voor de groei van gras en maïs", aldus Verkerk. Hij riep daarom alle boeren en loonwerkers die aanwezig waren bij de praktijktraining van sleepvoetbemesters in Langerak (Z.H.) op om hier aandacht aan te blijven besteden. "De komende jaren zullen we in de veehouderij nog meer worden afgerekend op verliezen van stikstof en fosfaat. Daarom is het juist belangrijk om hier veel aandacht aan te besteden."

Betere benutting

De vraag hoe je die benutting van de stikstof in de mest kunt verbe-

teren, was de aanleiding voor deze studiedag. 's Ochtends kregen de aanwezigen naast het overzicht van de effecten van maatregelen door Hans Verkerk een inleiding van Frank Lensink van het Veenweiden Innovatiecentrum over technieken om te komen tot een betere stikstofbenutting. "We kijken dan hoofdzakelijk naar twee verliesstromen", vertelde Lensink. "Van alle stikstof die verloren gaat, verdwijnt 35 procent in de stal. Bij het uitrijden is dit nog wat meer, want daar ontstaat bijna de helft van het verlies. De overige stikstof die verdwijnt, is toe te schrijven aan bijvoorbeeld verliezen bij het beweiden en bij het toedienen van kunstmest."

In de stal blijkt het beperken van verliezen niet eenvoudig. Bij nieuwbouw kan een emissiearme vloer zorgen voor een beperking van de verliezen, bij bestaande stallen is weinig mogelijk, stelt Lensink. "Er zijn wel mogelijkheden met bijvoorbeeld aanzuren of het toevoegen van koolstof, maar juist dat is lastig in een mestkelder. Je moet dan mixen en wat toevoegen, maar dan zit je nog met de hoeken waar de mest niet goed wordt gemixt."

Het aanpakken van de verliezen bij het uitrijden is daarom één van de weinige mogelijkheden om de emissie verder te verminderen. "Al is ook daar de grootste slag al gemaakt door de stap van ketsplaat naar de verschillende injectiesystemen." Om de verliezen verder te beperken, zijn er verschillende mogelijkheden. Sommige houden vooral verband met het weer en kunnen dus beperkt worden ingezet, zeker wanneer het om loonwerk gaat. Mogelijkheden zijn uitrijden bij donker weer, tijdens regen of onder koele omstandigheden bij weinig wind. Alternatieven zijn het injecteren, het uitrijden in stroken, het verdunnen van mest en het zogenaamde sealen. Dit laatste is een nieuwe methode die wordt onderzocht en waarbij op de mest een laagje zuur wordt gespreid om de ammoniak te binden. "We zien daarvoor vooral mogelijkheden op zandgrond, omdat daar veel mest wordt geïnjecteerd en dit hier goed bij past."

Op veen verwacht Lensink vooral mogelijkheden van het verdunnen van mest. "Dat kan door het inregelen in één werkgang, maar vooral bij de aanvoer met slangen. Uit proeven met een verdunning van één op één zagen we bij de sleepvoet al een vermindering van de emissie met veertig procent. Hoe dat is met een verdunning van één op twee onderzoeken we nu nog."

Omdat de toekomst voor het veenweidegebied bij de sleepvoetbemester lijkt te liggen, werd deze studiedag met betrekking tot de afstelling van dit type bemester georganiseerd. Om het logistiek in elkaar te laten passen, werd er niet met sleepslangen gewerkt, maar gewoon met tanks. Daar bleek al dat de afstelling veel verschil kan maken bij het al dan niet netjes uitrijden.

Hoewel sommige boeren nog wat huiverig zijn voor het licht insnijden was duidelijk te zien dat je met het snijden tot een diepte van één à twee centimeter de mest veel beter tussen het gras krijgt.

Ook de vorm van de toevoer van de mest naar het voetje van belang. Door deze wat langer te maken en verder naar achteren te brengen, is het uitstromen gelijkmatiger en krijg je minder flossen.

Elke bezoeker kreeg bij zijn eigen type bemester uitleg over de afstelling. Bij Joskin werd geadviseerd goed te letten op de hydrauliek. De hydromotor van de snijrotor is geschikt voor 40 tot 50 liter olie per minuut.

De With kwam met als noviteit een kap gemonteerd over de bemester. Daaronder is een gewone spuitboom gebouwd, die water over de mest sproeit om de ammoniakemissie te verminderen. Of dat zo is, zal worden gemeten.

TEKST & FOTO'S: Toon van der Stok